

Sygn. akt V U 159/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: SSO Adrianna Mongiałło

Protokolant: star. sekr. sądowy Klaudia Treter

po rozpoznaniu w dniu 4 kwietnia 2017 r. w Legnicy

sprawy z wniosku Klubu(...) Spółki Akcyjnej w G.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o wydanie pisemnej interpretacji przepisów prawnych

na skutek odwołania Klubu (...)Spółki Akcyjnej w G.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 5 grudnia 2016 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawcy na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 180 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego.**

Sygn. akt V U 159/17

UZASADNIENIE

Decyzją nr (...) z 5 grudnia 2016r., znak: (...), Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione we wniosku złożonym 15 listopada 2016r. przez Klub (...) S.A. w G. w sprawie braku obowiązku ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy cywilnoprawnej, nazwanej umową stypendialną, która zostanie zawarta z zawodnikami zatrudnionymi jednocześnie w Spółce na podstawie umowy o pracę.

Zakład w uzasadnieniu podał, że wnioskodawca przedstawiając we wniosku zdarzenie przyszłe wskazał, że zatrudnia na podstawie umów o pracę z wynagrodzeniem w wysokości minimalnego wynagrodzenia za pracę zawodników uprawiających profesjonalnie piłkę ręczną. Wynagrodzenia wypłacane zawodnikom są oskładkowane, a składki odprowadzane do ZUS. Dodatkowo, zawodnicy mają wypłacane stypendia sportowe płatne przez Urząd Miasta w G. na podstawie umowy stypendialnej zawartej między zawodnikami a Gminą. W związku z wprowadzeniem przez Radę Miejską G. uchwałą nr (...) z 27 września 2016r. nowych przepisów dotyczących m.in. przerzucenia kompetencji w zakresie wypłaty stypendiów sportowych wypłacanych wcześniej przez Gminę G. dla zawodników sportowych na wnioskodawcę, który otrzyma na ten cel dotację gminną, od stycznia 2017 r., wnioskodawca poinformował, że zawrze z zawodnikami dodatkową umowę cywilnoprawną obok umowy o pracę, nazwaną umową stypendialną, a zawodnicy zostaną zgłoszeni do ubezpieczeń z kodem (...). Kwoty stypendiów sportowych określone w umowach będą

zróżnicowane w zależności od osiągnięć sportowych i wyższe od kwot wynagrodzeń ujętych w umowach. Wskazując na powyższe, wnioskodawca powziął wątpliwość, czy spółka powinna odprowadzać do ZUS wszystkie składki od umów stypendialnych, czy tylko na ubezpieczenie zdrowotne, ponieważ jest to drugi tytuł do ubezpieczeń. Zdaniem wnioskującej spółki, stypendyści sportowi posiadający inny tytuł do ubezpieczeń, w tym przypadku umowy o pracę, jak i posiadający statut studenta lub ucznia, nie podlegają ubezpieczeniom społecznym.

Po dokonaniu analizy obowiązujących przepisów w kontekście stanowiska zaprezentowanego przez wnioskodawcę organ rentowy uznał, że stanowisko wnioskodawcy nie jest prawidłowe. Powołując przepisy art. 6 ust. 1 pkt 1, 4 i 7, art. 11 ust. 1 i 2, art. 8 ust. 1, 2a i 12 oraz art. 12 ust. 1 oraz art. 13 pkt 1, 2 i 7 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, oraz mając na uwadze twierdzenia wnioskodawcy, że wysokość stypendium sportowego uzależniona będzie od osiągnięć sportowych zawodnika, a więc będzie środkiem motywującym do osiągania sukcesów sportowych, co z kolei jest ściśle związane z realizacją umowy o pracę, jaką wnioskodawca zawarł z zawodnikiem – organ rentowy wskazał, że w przedmiotowej sprawie zastosowanie znajdzie art. 8 ust. 2a ww. ustawy zgodnie, z którym za pracownika w rozumieniu ustawy uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy dzieła, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą. Wskazując na powyższe, organ rentowy uznał, że wnioskodawca, ustalając od stycznia 2017 r. dla zawodników podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z tytułu stosunku pracy, powinien zsumować wynagrodzenie z umowy cywilnoprawnej (umowy stypendialnej) z wynagrodzeniem ze stosunku pracy i od takiej podstawy ustalić, rozliczyć i odprowadzić składki do ZUS.

Z ww. decyzją nie zgodził się wnioskodawca, który w odwołaniu zarzucił naruszenie przepisów prawa materialnego, tj.: art. 8 ust. 1 w zw. z ust. 2a i ust. 12 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych, poprzez ich błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, a w konsekwencji uznanie przez organ rentowy, iż pracownik spółki, który jednocześnie będzie otrzymywał stypendium sportowe (na podstawie umowy stypendialnej, która zostanie zawarta pomiędzy spółką a zawodnikami), finansowane na podstawie dotacji celowej przyznanej spółce przez jednostkę samorządu terytorialnego, jest uznawany za pracownika w rozumieniu art. 8 ust. 1 w zw. z ust. 2a ww. ustawy i tym samym uznanie, iż otrzymywane przez sportowców stypendia będą podlegać ubezpieczeniom społecznym. W uzasadnieniu odwołania skarżący zarzucił, że organ rentowy dokonał wykładni rozszerzającej ww. przepisów ustawy systemowej, nie biorąc pod uwagę przy wykładni tych przepisów regulacji wynikających z ustawy o sporcie, przez co w sposób nieuprawniony uznał za pracownika również stypendystę sportowego. Zdaniem strony odwołującej, ZUS powinien udzielić odpowiedzi na zadane przez nią pytanie na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 7 w zw. z art. 8 ust. 12 ustawy systemowej i uznać, że w sytuacji wypłaty stypendium sportowego, jeżeli stypendysta sportowy posiada zawartą wcześniej umowę o pracę ze spółką, to wówczas otrzymywane stypendium sportowe nie podlega oskładkowaniu składkami emerytalnymi i rentowymi.

Wskazując na powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonej decyzji i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania przez organ rentowy.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie oraz o zasądzenie na swoją rzecz od skarżącego kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych. W uzasadnieniu powołał te same argumenty, które stanowiły podstawę wydania zaskarżonej decyzji.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

Wnioskodawca Klub (...)Spółka Akcyjna w G. zatrudnia na podstawie umów o pracę zawodników uprawiających profesjonalnie piłkę ręczną. Określone w umowach wynagrodzenie tych zawodników ustalone jest na poziomie wynagrodzenia minimalnego i od wynagrodzenia tego spółka odprowadza składki do ZUS. Dodatkowo, zawodnicy mieli wypłacane przez Urząd Miasta w G. stypendia sportowe na podstawie umowy stypendialnej zawartej pomiędzy zawodnikami a Urzędem Miasta.

Uchwałą Rady Miejskiej w G. nr (...) z 27 września 2016r. klubom sportowym działającym na terenie Gminy Miejskiej G. i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku Gmina udziela dotacji celowej z budżetu Gminy na realizację celów

publicznych sprzyjających rozwojowi sportu. Dotacje celowe udzielone na podstawie uchwały mogą być przeznaczone na finansowanie lub dofinansowanie m.in. stypendiów sportowych. Przyznanie i wypłata stypendiów sportowych wypłacanych dotychczas przez Gminę G. przeniesione zostały na wnioskodawcę z równoczesnym przekazaniem dotacji gminnej na ten cel.

Wnioskodawca zamierza zawrzeć z zawodnikami dodatkową umowę cywilnoprawną obok umowy o pracę, nazwaną umową stypendialną i zgłosić zawodników do ubezpieczeń społecznych z kodem (...). Kwoty stypendiów sportowych określone w umowach mają być zróżnicowane w zależności od osiągnięć sportowych i wyższe od kwot wynagrodzeń ujętych w umowach.

W związku z ww. planami, wnioskodawca powziął wątpliwość, czy powinien odprowadzać do ZUS wszystkie składki od umów stypendialnych, czy tylko składki na ubezpieczenie zdrowotne, ponieważ jest to drugi tytuł do ubezpieczeń tych osób, i skierował do ZUS Oddział w L. wniosek o wydanie pisemnej interpretacji przepisów w trybie art. 10 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej.

Decyzją nr (...) z 5 grudnia 2016 r. - zaskarżoną w niniejszej sprawie - organ rentowy uznał za nieprawidłowe stanowisko przedstawione przez Klub (...) Spółka Akcyjna w G. we wniosku złożonym w dniu 15 listopada 2016 r. w sprawie braku obowiązku ubezpieczeń społecznych z tytułu umowy cywilnoprawnej, nazwanej umową stypendialną, która zostanie zawarta z zawodnikami zatrudnionymi jednocześnie w ww. Spółce na podstawie umowy o pracę.

/bezsporne, a nadto dokumenty z akt ZUS/

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie jest niezasadne.

Na wstępie, w odniesieniu do sformułowanego w odwołaniu żądania dotyczącego uchylecia zaskarżonej decyzji wskazać należy, że przepisy ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego przewidują, że w razie merytorycznego rozstrzygnięcia przez sąd sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych, sąd oddala odwołanie, jeżeli nie znajduje podstaw do jego uwzględnienia (art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.), bądź, w razie jego uwzględnienia, zmienia zaskarżoną decyzję w całości lub w części i orzeka co do istoty sprawy (art. 477¹⁴ § 2 k.p.c.). Tym samym, nie było możliwe, zgodnie z żądaniem skarżącego, uchylecie zaskarżonej decyzji, gdyż takiego rozstrzygnięcia nie przewidują przepisy regulujące postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Przechodząc do meritum - w rozpoznawanej sprawie spór sprowadzał się do ustalenia interpretacji przepisów w zakresie obowiązku odprowadzania składek na ubezpieczenia społeczne od kwot stypendiów sportowych wypłacanych przez wnioskodawcę zawodnikom, z którymi łączy go jednocześnie stosunek zatrudnienia.

Analizując stanowiska stron niniejszego sporu Sąd doszedł do przekonania, iż stanowisko zaprezentowane przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji jest prawidłowe.

Jak słusznie wskazuje strona skarżąca, zasady przyznawania stypendiów sportowych reguluje ustawa z 25 czerwca 2010 r. o sporcie (t.jedn.: Dz.U. z 2016 r., poz. 176). W myśl przepisów tej ustawy stypendium sportowe przysługuje: a) od klubu sportowego (art. 5 ustawy), b) od jednostek samorządu terytorialnego (art. 31 ustawy), c) od Ministra właściwego do spraw kultury fizycznej (art. 32 ustawy). W myśl zaś art. 33 ustawy, osoby pobierające stypendia sportowe, o których mowa w art. 5, art. 31 ust. 1 i 2 oraz art. 32 ust. 1, są stypendystami sportowymi w rozumieniu przepisów ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U. z 2015 r. poz. 121, z późn. zm.), a okres ich pobierania zalicza się do okresu zatrudnienia w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. z 2015 r. poz. 149, z późn. zm.) oraz do okresu zatrudnienia, od którego zależą uprawnienia pracownicze. Podstawę zaliczenia okresu pobierania stypendium sportowego stanowi zaświadczenie wydane przez podmiot wypłacający stypendium.

Jak również słusznie wskazuje strona skarżąca, stypendia sportowe nie są wypłacane za świadczenie pracy na rzecz klubu sportowego lecz wyłącznie za uprawianie sportu. A w myśl art. 2 ustawy o sporcie, sportem są wszelkie formy aktywności fizycznej, które przez uczestnictwo doraźne lub zorganizowane wpływają na wypracowanie lub poprawienie kondycji fizycznej i psychicznej, rozwój stosunków społecznych lub osiągnięcie wyników sportowych na wszelkich poziomach (ust. 1). Sport wraz z wychowaniem fizycznym i rehabilitacją ruchową składają się na kulturę fizyczną (ust. 2).

Przywołując powyższe wnioskodawca podniósł, iż fakt wypłacania stypendium sportowego na podstawie umowy stypendialnej nie skutkuje tym, że stypendysta sportowy wykonuje pracę w ramach tej umowy na rzecz klubu – spółki, która jest jednocześnie jego pracodawcą i rzeczywiście nie sposób nie zgodzić się z takim twierdzeniem. Nie mniej jednak w rozpoznawanej sprawie w świetle stanu faktycznego/zdarzenia przyszłego opisanego przez wnioskodawcę we wniosku, stwierdzenie powyższe nie może skutkować interpretacją przepisów korzystną dla wnioskodawcy.

Przypomnieć w tym miejscu należy, że w myśl art. 6 ust. 1 pkt 1, art. 11 ust. 1 i art. 12 ust. 1 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (t.jedn. Dz.U. z 2016 r. poz. 963), osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są pracownikami podlegają obowiązkowo ubezpieczeniom społecznym: emerytalnemu, rentowym, chorobowemu i wypadkowemu. Takie same reguły podlegania ubezpieczeniom społecznym, za wyjątkiem ubezpieczenia chorobowego, obowiązują w stosunku do osób fizycznych, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do których zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia (art. 6 ust. 1 pkt 4, art. 11 ust. 2 i art. 12 ust. 1 ustawy systemowej). Za pracownika zaś uważa się osobę pozostającą w stosunku pracy (art. 8 ust. 1 ww. ustawy).

Z kolei na podstawie art. 6 ust. 1 pkt 7 i art. 12 ust. 1 ww. ustawy obowiązkowo ubezpieczeniu emerytalnemu, rentowym i wypadkowemu podlegają osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są osobami pobierającymi stypendium sportowe. W świetle art. 11 ww. ustawy stypendyści sportowi nie podlegają ubezpieczeniu chorobowemu, zarówno obowiązkowo, jak i dobrowolnie. Jednocześnie za stypendystę sportowego w rozumieniu powołanej ustawy, uważa się osobę pobierającą stypendium sportowe, z wyjątkiem osób uczących się lub studiujących, jeśli nie podlegają ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innego tytułu (art. 8 ust. 12 ww. ustawy). Przez inny tytuł do ubezpieczeń społecznych należy rozumieć tytuł wymieniony w art. 6 ustawy systemowej.

Art. 8 ust. 2a ustawy systemowej stanowi zaś, że za pracownika, w rozumieniu ustawy systemowej, uważa się także osobę wykonującą pracę na podstawie umowy agencyjnej, umowy zlecenia lub innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia albo umowy o dzieło, jeżeli umowę taką zawarła z pracodawcą, z którym pozostaje w stosunku pracy lub jeżeli w ramach takiej umowy wykonuje pracę na rzecz pracodawcy, z którym pozostaje w stosunku pracy. Przesłanką zatem decydującą o uznaniu takiej osoby za pracownika w rozumieniu ustawy systemowej jest to, że będąc pracownikiem związanym stosunkiem pracy z danym pracodawcą jednocześnie świadczy pracę w ramach umowy cywilnoprawnej zawartej z nim lub z innym podmiotem, na rzecz tego pracodawcy.

W rozpoznawanej sprawie indywidualna interpretacja nie może pozostawać w oderwaniu od przedstawionego przez wnioskodawcę stanu faktycznego, a z niego wynika, że wnioskodawca zamierza zawrzeć z zawodnikami, których już zatrudnia na podstawie umów o pracę (a więc mających już inny tytuł do ubezpieczeń), tzw. umowy stypendialne, na podstawie których chce im wypłacać, pochodzące z gminnej dotacji celowej stypendia sportowe. Wedle twierdzeń wnioskodawcy, wysokość stypendium sportowego uzależniona ma być od osiągnięć sportowych zawodnika. W takim stanie faktycznym aby stwierdzić - jak chce tego wnioskodawca - że kwoty „stypendiów sportowych” wypłacane pracownikom -zawodnikom nie podlegają oskładkowaniu, zbadać należało charakter świadczeń, które wnioskodawca zamierza wypłacać własnym pracownikom, a które nazywać będzie „stypendiami sportowymi”. W ocenie Sądu, stwierdzenie przez wnioskodawcę, że wysokość tych świadczeń uzależniona będzie od osiągnięć sportowych zawodnika (zatrudnionego na umowę o pracę) sprawia, że przychód taki stanowić będzie w istocie przychód za efekty pracy - tej pracy, która jest przez zawodnika już wykonywana w ramach podstawowego stosunku

pracy. A zatem, przychód taki będzie miał charakter premii motywacyjnej, a więc de facto wynagrodzenia. Pracodawca bowiem będzie oceniał efekty pracy swojego pracownika zatrudnionego w ramach stosunku pracy i przyznawał mu dodatkowe świadczenie zależne od tych wyników, co - w ocenie Sądu - nie będzie niczym innym jak premią za osiągnięcia, mającą na celu zmobilizować pracownika do jeszcze efektywniejszej pracy (osiągnięć sportowych). Zdaniem Sądu, ww. świadczenie nie będzie zatem miało charakteru stypendium sportowego w rozumieniu ustawy o sporcie, nawet pomimo nadania mu takiej nazwy. Będzie natomiast premią, a więc środkiem motywującym do osiągnięcia sukcesów sportowych, a to zaś jest ściśle związane z realizacją umowy o pracę, jaką wnioskodawca zawarł z zawodnikami. Dlatego, w ocenie Sądu, nie ma podstaw by uznawać, że taki przychód zawodnika -pracownika nie powinien podlegać oskładkowaniu. Przeciwnie - zdaniem Sądu - podstawę wymiaru składek takiego zawodnika - pracownika powinny stanowić wszystkie faktyczne dochody uzyskane z tytułu zawodowego uprawiania sportu. Znaczenia przy tym nie ma, że środki na wypłatę tego dodatkowego świadczenia, nazwanego przez wnioskodawcę „stypendium sportowym”, pochodzą z datacji gminnej. Ustawa systemowa bowiem nie daje żadnych podstaw do różnicowania przychodu w ramach jednego stosunku łączącego strony w zależności od tego, kto zapewnia środki na wypłatę wynagrodzeń. Z punktu widzenia ubezpieczeń społecznych w niniejszej sprawie stroną umowy stypendialnej jest wnioskodawca (pracodawca), a nie gmina.

W świetle powyższych uwag, zawarcie przez wnioskodawcę dodatkowej umowy z własnymi pracownikami uprawiającymi sport i wypłacanie im na podstawie tej umowy świadczenia uzależnionego od ich osiągnięć sportowych winno zostać ocenione z uwzględnieniem art. 8 ust. 2a ustawy systemowej - tj. jako umowa zlecenie, umowa o dzieło lub inna umowa o świadczenie usług zawarta z własnym pracodawcą, w ramach której pracownik wykonuje pracę na rzecz tego pracodawcy. Prawdłowo zatem ZUS ocenił charakter umów stypendialnych, które wnioskodawca zamierza zawrzeć ze swoimi pracownikami i słusznie uznał, że przychód uzyskany na ich podstawie powinien zostać oskładkowany, gdyż stanowi on dodatkowe wynagrodzenie (premię motywacyjną) obok wynagrodzenia uzyskiwanego przez pracowników ze stosunku pracy.

W ocenie Sądu Okręgowego, dokonana przez organ rentowy w zaskarżonej decyzji interpretacja przepisów nie uchybia zasadom logicznego rozumowania ani nie jest sprzeczna z dotychczasowym rozumieniem pojęć z zakresu ubezpieczenia społecznego, w efekcie czego jest prawidłowa. Odwołanie zaś nie dostarczyło podstaw, by decyzję tę zmienić. Mając na uwadze powyższe, Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oddalił odwołanie.

O kosztach zastępstwa procesowego Sąd orzekł na podstawie art. 98 § 1 i 3 k.p.c. w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 z późn. zm.).